

MYŚL NARODOWA

TYGODNIK POŚWIĘCONY
KULTURZE TWÓRCZOŚCI POLSKIEJ

ROK 1933

TOM PIERWSZY

Nr 1—28

(Zeszyty ²3 i 7 skonfiskowane)

Biblioteka Jagiellońska

1003238919

WARSZAWA — 1933

REDAKTOR NACZELNY I WYDAWCA: — Z. WASILEWSKI
REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY: — J. REMBIELIŃSKI

SKŁAD GŁÓWNY: AL. JEROZOLIMSKIE 17, TEL. 9-87-90

130

SPIS RZECZY

ARTYKUŁY WSTĘPNE

Naród i jego zwierciadło, p. Z. Raczkowskiego	1
O rozwój gospodarczy Polski, p. B. Wasiutyńskiego	17
Umowa graniczna, p. S. Zielińskiego	49
Zgodnie z tradycją, p. S. Kozickiego	65
Kapitalizm bez kapitału, p. Z. Raczkowskiego	81
Wobec nowych Niemiec, p. T. Glużyńskiego	97
Absolutyzm i indywidualizm, p. R. Piestrzyńskiego	113
Tragedja Górnego Śląska, p. W. Zaleskiego	129
Samorząd szkół akademickich, a rozwój nauki i wychowania, p. A. Żółtowskiego	145
Państwo absolutystyczne i jego zwyrodnienie, p. R. Piestrzyńskiego	161
Kryzys dolara, p. S. Kozickiego	177
W młodzieży nadzieja Polski, p. J. Mosdorfa	193
Klimontów, p. Z. Raczkowskiego	209
„Klub pokoju“, p. Z. Berezowskiego	225
Reakcja ustrojowa kierunku narodowego, p. R. Piestrzyńskiego	241
Przywileje żubrów, p. F. K.	257
O państwie policyjnym, p. R. Rybarskiego	273
Kropki nad i, p. J. Mosdorfa	289
Kredyt i kryzys, p. W. Zaleskiego	305
Kazania i finanse, p. Z. Raczkowskiego	337
Zagadnienie solidaryzmu, p. J. Prusa	353
Przeciwko Duchowi Świętemu, p. Z. Wasilewskiego	369
Refleksje o bieżących zadaniach, p. Kł. Hrabyska	385
Pro domo nostra, p. Z. Wasilewskiego	401

POLITYKA, SPRAWY SPOŁECZNE I GOSPODARCZE

Dyskusja o traktacie Ryskim, p. J. Giertycha	18
Miraże mandżurskie, p. T. Parnickiego	21
Jeszcze o rokowaniach ryskich, p. S. Grabskiego	82
Wspomnienia Z. Jasińskiego, p. W. J.	76
Istota współczesnego bolszewizmu, p. H. Glassa	118
Jeszcze o rokowaniach ryskich, p. J. Giertycha	131
Baruch—doradca prezydentów, p. W. Wolerta	147
Na marginesie ostatnich wypadków amerykańskich, p. K. M. Morawskiego	163
Momenty narodowe w autobiografii Trockiego, p. M. Stecką	165
Kryzys stanu średniego w Niemczech, p. S. Miklaszewskiego	179
Państwowość, a narodowość, p. M. Stecką	180
Z publicystyki ruskiej, p. G. cha.	187
O ducha narodu, p. Inquirera	194
Imponderabilia, p. Ignotusa	195
„Wielka polityka“ a życie prowincji, p. S. L.	203

str.

Ostatnia moja odpowiedź, p. S. Grabskiego	210
Przed dyskusją nad ustrojem kapitalistycznym, p. S. Leszczyńskiego	212, 229
Manewry międzymocarstwowe, p. Skol	220
Zakończenie dyskusji, p. J. Giertycha	227
Nieopanowanie przedmiotu, p. W. Zaleskiego	228
Przyczyny antysemityzmu w Niemczech, p. M. Wiśniewskiego	243, 259, 275
Niemiecka literatura polityczna o Górnym Śląsku, p. L. Łakomego	262
Komunizm i nacjonalizm w Rosji Sowieckiej, p. S. Miklaszewskiego	283
Zwierciadło żydostwa światowego, p. Sprintera	290
Podwójna miara, p. S. Pieńkowskiego	307
„9 grzechów cudzych“ i kodeks karny, p. M. Stecką	308
Przyszłość ustroju gospodarczo-społecznego, p. S. Głabińskiego	340
O mieszczaństwo ruskie, p. J. Giertycha	355
Przygotowanie rewolucji proletariackiej, p. H. Glassa	357
Podejrzeni Danaowie, p. I. Kozielewskiego	370
Pacyfizm we Francji, a ruch katolicki, p. Z. Żółtowską-Dąbrowską	372, 388
Prawda o pracy przymusowej w Rosji sowieckiej, p. Wiktora Martiniego	397
Nadzieje na Londyn, p. F. R.	402

str.

WYCHOWANIE NARODOWE

Walka o autonomję uniwersytecką, p. S. Surzyckiego	33, 51, 68, 86, 98
Ob. Na widowni (Walka o szkołę)	73
Zadania duszpasterskie świeckich, p. M. Dynowską	109
Ob. Na widowni (autonomja uniwersyteckiej)	139
Ze statystyki szkolnej, p. P. K.	172
Encyklopedia szkolna, p. J. Nowaka	173
W obronie przywileju, p. W. Wasiutyńskiego	178
Ob. Na widowni (Kryzys szkolnictwa)	394
„Zabytki niewoli“, p. L. Jaxe-Bykowskiego	405

NAUKA, FILOZOFIA, ESTETYKA, HISTORIA

Dwa bieguny współczesności, p. S. Cywińskiego	2, 23
Prawo mniejszości, p. W. Konopczyńskiego	36
Oswald Balzer, p. Z. Wojciechowskiego	66
„Mocny“, p. K. M. Morawskiego	101
Od socjalizmu do nacjonalizmu (o St. Brzozowskim), p. B. Suchodolskiego:	
1. Złudzenia świadomości	115
2. Zagadnienie osobowości	133
Napoleon III nieznany, p. W. J.	124
O horoskop filozoficzny, p. J. Mosdorfa	149

O nazwisko Stwosza, p. J. Zamorskiego.	156
Encyklopedysta XX w., p. Sk. A.	166
Niedostateczność pozytywizmu, p. Inquirera	168
Zatarg polsko-żydowski w r. 1815, p. T. Bieleckiego.	182, 199
Czyński i Lubliner, p. P. Mączewskiego.	232
Wielkanoc w dawnym Krakowie, p. K. M. Morawskiego	245
Rozmowa księdza z wojskowym, p. Hoene-Wrońskiego	247
Jubileusz Tow. Filozoficznego we Lwowie, p. Lambdę	251
Wielkopolska wczoraj a dziś, p. A. Jesionowskiego.	269
Trzydziestolecie „Eleusis“, p. S. Cywińskiego.	277
Dzieje obyczajów w Polsce, p. J. N.	283
O zabawach, wakacjach i pogrzebach, p. K. M. Morawskiego	293
Pochodzenie wyrazu „Warszawa“, p. J. Zamorskiego	299
Monografia o Filonie Żydowinie, p. Lambdę	300
Glossy trzecio-majowe, p. K. M. Morawskiego	339
„Studia Gnesnensia“, p. Lambdę	347
Sztuka na Pomorzu, p. E. P.	380
Ludwik XV, p. A. Sk.	390

HISTORIA LITERATURY I KRYTYKA

Atmosfera warszawska przed 90 laty, p. Z. Wasilewskiego	4
Biblioteka jugosławiańska, p. J. Birkenmajera.	11
Nowe oblicze Sarbiewskiego, p. Sigmę	27
Wyznania i marzenia Disraelego, p. W. Tar-nawskiego	38
Zagadka śmierci Mickiewicza.	43
Salon jako szkoła, p. Z. Wasilewskiego	54
Książka francuska o literaturze polskiej, p. W. J. Swojski humanizm, p. S. Pieńkowskiego	61
Powieść o zredukowanym życiu, p. Z. Wasilewskiego	71
Literatura polska w ramach literatury po-wszechnej, p. I. Chrzanowskiego	75
Maciej Wierzbński i ziemie zachodnie, p. A. Je-sionowskiego	87
Kim był Armand Levy, p. K. M. Morawskiego	140
Powieść polityczna Kadena, p. W. J. C.	187
Święcone A. Mickiewicza, p. Z. Komierowską	215
O pewnym „arcydziele“ współczesnym, p. W. Jabłonowskiego	246
Narkotyki, p. K. L. Konińskiego	264
Ob. Na widowni (Dziennik Kasprowiczowej)	279
Wygnańcy Ewy, p. K. L. Konińskiego	297
Z literatury żydowskiej, p. J. B.	310
Ze sporów o autorstwo, p. E. P.	316
Aktualność Norwida, p. S. Cywińskiego	316
O poemacie „Quidam“, p. Z. Falkowskiego.	321
Chrześcijański patriotyzm Norwida, p. W. Ar-cimowicza	323
Uwagi o Norwidzie plastyku, p. W. Podoskiego	326
Ob. Na widowni (o C. Norwidzie)	328
Polityczne poglądy C. Norwida, p. R. Bergela	331
Teofil Lenartowicz, p. A. Bogusławskiego	333
Jeszcze o politycznych poglądach Norwida, p. J. Pillera	343
Sprawa Tołstojów, p. W. Jabłonowskiego	346
Satyra Sejmu Czteroletniego, p. E. P.	359
Podłoże twórczości epickiej Wł. Orkana, p. S. Pigionia	365
Zabawa „Lalką“, p. S. Godlewskiego	373
Szermierz naturalizmu, p. Z. Hierowskiego.	376
Serce Śląska, p. A. Jesionowskiego	392
Dorobek Jana Lorentowicza, p. Z. W.	405

Dzieła wszystkie Mickiewicza, p. W.	408
Dwie antologje, p. W. W.	408

P O E Z J E

Omar Chayyam: Rubaiyat, przekład M. Wol-skiej i M. Pawlikowskiego.	8
Scholar i jego kot, przekład St. Pieńkowskiego	40
Rok 1846 (urywki), p. Z. Krasińskiego	46
Pieśń nieużytków, p. W. Filochowskiego	57
Kolenda Marjanny, p. K. Hłakowiczównę	89
Mikołaja z Hussowa dedykacja „Pieśni o żub-rze“, przekład J. Kasprowicza.	119
Kantata, p. J. Kasprowicza	136
Starowinki (z Baudelaire'a), przekład B. Wydźgi	153
Z cyklu „Powrót“, p. M. Wikszemskiego	184
Z Heinego, przekład M. Wikszemskiego.	217
Antosia z Harendy, p. M. Kasprowiczową	299
Nastrój, p. Z. Dębickiego	313
Ziemia i czas, p. C. Norwida	330
Jesień, p. S. Pieńkowskiego	361
Do Posthuma (z Horacego), przekład J. Bir-kenmajera	393

T E A T R

przez Z. Wasilewskiego

Znowu B. Shaw	45
Uśmiech hrabiny	77
„Most“ Szaniawskiego	93
Ob. Na widowni o „Moście“ Szaniawskiego	105
Dramat Kaliny	190
„Ten stary warjat“ Kiedrzyńskiego.	381

przez Zastępcę

Kobieta, która kupiła męża	72
Sztuka Winawera „Azef“	158
Ach, ta gotówka	238
„Ptaki“ Arystofanesa, Nowa komedia Wroczyń-skiego	349

Z M A R L I

Juljusz Kłos	45
Oswald Balzer	62
Ob. Z. Wojciechowski o Balzerze	66
Maciej Wierzbński	62
Tadeusz Żuk-Skarszewski	78
Henryk Grombecki	78
Ignacy Oksza Grabowski	94
Władysław Kościelski	126
Bohdan Wydźga	158
Czesław Rudnicki	206
Józefa Jaxa-Bąkowska (Szczęsna)	206
Aleksander Markowski	222
Ks. arcyb. Piotr Mańkowski	254
Alfons Parczewski	286
Józef Jerzy Boguski	286
Bronisław Gubrynowicz	318
Jan Chudzik	350
Włodzimierz Wakar	350
Wacław Goździcki	398
Edmund Zechenter	398

N A W I D O W N I

przez Z. Wasilewskiego

Noc Sylwestrowa 1900—1901.	25
Walka o szkołę.	73
Z powodu „Mostu“ Szaniawskiego	105

	str.
Tradycje uniwersytetów wobec walki o auto-	
nomję	137
O Polskę, jaką ma być	170
W 25 lat po śmierci J. L. Popławskiego	201
Cham narodowy i delikatna ideologia	234
Na święconem u konserwatystów	266
„Dziennik” Kasprowiczowej	297
O Cyprianie Norwidzie	331
Regionalizm śląski	362
Kryzys szkolnictwa	394

przez J. Rembienińskiego

P. Skiwski o nacjonalizmie i religii	9
Asymilacja a uświadomienie narodowe	41
Szaja potępia Średniowiecze	58
Jeszcze polemika z p. Skiwskim	90
Hitler i pokój	121
„Sanacja” i młodzież	154
Koniec wiary w dolara — Staroświeckość futu-	
ryzmu	185
Hitler prawdziwszy	218
Odwiedziny Szadka	249
Paradoks filosemityzmu	281
Po wyborze Prezydenta	314
Rehabilitacja miłosierdzia	345
Żydzi jako przeciwnik	378

OFENSYWA

przez A. Nowaczyńskiego

Camera obscura.	15
W „obronie”... szczurów... z „wspólnego pokoju”	31
Schiff o Świętochowskim, Pomper o Kadenie	47
Szekspir na Jiddeksie	63
Zmierzch papli	79
Nasi w Paryżu	94
To i owo	111
Nihil novi.	127
Cadavres! cadavres!	143
Nieodkryta Ameryka	159
Azeł i Dreyfuss.	175
Masaryk, nie Massaryk!	191
Koniec firmy Cohn	207
Sami o sobie	223
Zagłębienie Dąbrowskiego	239
„Parsifal” i „Polonia”	255
Leites i Leyman.	271
Ghetto contra Goethe	287

	str.
Marx przemilczany	303
Powstaniec Kasztan	319
Do sztambucha Boyowi i t. d.	351
Bismarck autentyczniejszy	368
Prowokacje parszywców	383
Safona z Y. P. S. U.	399
Inni ludzie	411

V A R I A

Dokument (o Balzerze)	124
Z listów do Redakcji	142
Rozmównica	158
Losy korespondencji Wyspiańskiego	221, 382
O kostjum dwerski Królowej Korony Polskiej,	
p. S. Godlewskiego	344
W rozmównicy	398
List do Redakcji	410

ZE ŚWIATA SZTUKI

przez Wiktora Podoskiego

w każdym numerze

G Ł O S Y

Fejleton zbiorowy — w każdym numerze

NA MARGINESIE

Spostrzeżenia zbiorowe — w każdym numerze

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY

Ze świata naukowego i literackiego	w każdym numerze
Ruch wydawniczy (krajowy)	
Literatura zagraniczna	
Nowe książki	

F I L M

sporadycznie

M U Z Y K A

Opera w Polsce dawniej i dziś, p. S. Niewia-	
domskiego.	152
Z warszawskiego świata muzycznego, p. S. Nie-	
wiadomskiego	205

101426 II. III.